

امیر

معنویت دینی

بررسی شاخصه‌ها، آثار و
راهکارهای افزایش معنویت
از منظر دین

سرشناسه	خسروشاهی، مرتضی، ۱۳۶۵ -
عنوان و نام پدیدآور	معنویت دینی: بررسی شاخصه‌ها، آثار و راهکارهای افزایش معنویت از منظر دین / نویسنده مرتضی خسروشاهی.
مشخصات نشر	قم: انتشارات قائم آل علی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۱۰۰ ص.
شابک	978-600-98076-6-6 :
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	معنویت
موضوع	Spirituality :
موضوع	معنویت -- جنبه‌های قرآنی
موضوع	Spirituality -- Qur'anic teaching :
موضوع	معنویت -- اسلام
موضوع	Spirituality -- Isl...
رده بندی کنگره	۱۳۹۷ م ۵۶۸ / ۶۲۴ BL
رده بندی دیویی	۲۰۱
شماره کتابشناسی ملی	۵۱۰۳۳۷

آدرس: قم / خیابان ارم / پاساژ قدس / طبقه همکف / ک ۸۴ - تلفن: ۳۷۷۳۹۵۲۵ - ۹۱۲۴۷۴۸۶۷۹

نام کتاب : معنویت دینی

نویسنده : دکتر مرتضی خسروشاهی

ناشر : انتشارات قائم آل علی

صفحه آرا : حسین سپهری فرد

نوبت و سال چاپ : ۱۳۹۷

چاپ : ۱

تیراژ : ۱۰۰۰ جلد

قطع و تعداد صفحات : رقعی / ۱۰۰

قیمت : ۱۰۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-98076-6-6

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۰۷۶-۶-۶

فهرست مطالب

درآمد	۹
-------	---

فصل اول چيستی معنویت

۱- معنویت در لغت و اصطلاح	۱۲
۱-۱ معنویت در نظراندیشمندان قریبی	۱۳
۱-۲ معنویت از دیدگاه عالمان مسلمان	۱۴
۲- معنویت و رابطه آن با دین	۱۵

فصل دوم معنویت گرای دینی

۱- معنویت از منظر دین	۲۰
۱-۱ اسلام و ایمان	۲۱
۱-۲ شاخصه‌های معنویت‌گرایی دینی	۲۲
۱-۱-۲ خدا باوری	۲۲
۱-۲-۲ ایمان به غیب	۲۴
۱-۲-۳ اعتقاد به معاد	۲۵
۱-۲-۴ باور به کتب و انبیای الهی	۲۷
۲- آثار و پیامدهای معنویت‌گرایی	۳۱
۱-۱ آثار فردی معنویت‌گرایی دینی	۳۱
الف) اطمینان و آرامش	۳۱
ب) هدف‌مندی در زندگی	۳۴

ج) مجاهده و تلاش	۳۸
د) رضایتمندی	۴۲
ه) نوع دوستی	۴۶
و) پیداری و استقامت	۴۹
۱-۱ آثار اجتماعی معنویت‌گرایی دینی	۵۲
الف) اصلاح‌گری	۵۲
ب) معنویت جامعه از آفات اخلاقی	۵۴
ج) عدالت	۵۴
د) ظلم ستیزی	۵۷
ه) امنیت	۵۹

فصل سوم معنویت‌افزایی دینی در فرد و سازمان

الف) عوامل معنویت‌افزایی در فرد	۶۲
۱- اصلاح روابط	۶۳
۱-۱ ارتباط با خود (بعد معرفتی)	۶۳
۲-۱ رابطه با خدا (بعد رفتاری)	۶۷
۳-۱ رابطه با جهان پیرامون (بعد اجتماعی)	۶۹
۱-۳-۱ رابطه‌ی انسان و طبیعت	۶۹
۲-۳-۱ رابطه‌ی انسان با دیگر انسان‌ها	۷۱
۲- عمل به واجبات و پرهیز از گناه	۷۲
۳- توجه به فضائل اخلاقی و پرهیز از رذائل اخلاق	۷۳
ب) عوامل معنویت‌افزایی دینی در سازمان	۷۴
۱- معنویت سازمانی	۷۴
۲- رویکردهای معنویت‌افزایی در سازمان	۷۶
۲-۱ رویکرد فرد محور	۷۶
۲-۲ رویکرد گروه محور	۷۷
۲-۳ رویکرد سازمان محور	۷۷
۲-۴ رویکرد رهبر محور	۷۸

۷۸	۳- رویکرد برگزیده
۸۰	۴- راهکارهای معنویت‌افزایی در سازمان
۸۱	۴-۱ برخورداری سازمان از ساختاری معنوی
۸۱	الف) وجود قانون مناسب
۸۱	ب) وجود هبری مشروع
۸۲	۴-۲ ایجاد نظامات ارزشی معنوی در سازمان
۸۲	۴-۲-۱ امانت‌داری
۸۳	الف) امانت‌داری مدیر
۸۴	ب) امانت‌داری نسبت به دیگران
۸۵	ج) امانت‌داری سازمان
۸۶	۴-۲-۲ عدالت و انصاف
۸۸	۴-۲-۳ صداقت
۸۹	۴-۲-۴ تعاون و همکاری
۹۱	۴-۲-۵ تعهد‌پذیری
۹۱	۴-۲-۶ نظم و انضباط
۹۳	۴-۲-۷ شایسته‌سالاری
۹۵	منابع
۱۰۰	منابع لاتین

درآمد

امروزه مسأله معنویت و معنویت‌گرایی به یکی از موضوعات مهم و اساسی در جامعه انسانی تبدیل شده است. اندیشمندان با ارائه تعاریفی گوناگون به چیستی، ضرورت و آثار آن پرداخته و به بیان رابطه‌ی آن با دین و اخلاق همت نهاده‌اند. نوع‌نگارانشان به ساحت‌های وجودی انسان و نیز جهان پیرامونی آن موجب شده است، تا تمرکزهای متفاوتی برای معنویت‌گرایی ارائه شود و برخی آن را وسیله‌ای برای ایجاد آرامش در نهاد انسانی و برخی علاوه بر آن سعادت اخروی را منوط به آن بدانند.

به تعبیر دیگر از آنجا که معنویت و معنا از یک ریشه هستند، انسان معنویت‌گرا همان انسان معناگراست؛ لذا هر ذی شعوری دنبال معنی است و از جهتی می‌توان او را معنویت‌گرا دانست. بر این اساس معنویت، واژه‌های سهل و ممتنعی است، که در عین پیچیدگی و اغماض دارای معنایی واضح و روشن و از خصائص انسانی است؛ چرا که هر فعلی از انسان دارای معنی است، که مراد و مقصود فاعل آن را برآورده می‌سازد و ما از آن به معنی تعبیر می‌کنیم.

بنابراین معنویت‌گرایی عنصری است محرک، که آن را می‌توان مهم‌ترین

عامل مجاهده و سعی بلیغ انسان در وصول به آرمان‌های خود تقلی کرد؛ و این امر فارغ از آن است، که خاستگاه معنویت را دینی و یا غیر دینی بدانیم. از این جهت گرایش به معنویت در حوزه‌های فردی و اجتماعی یا سازمانی امری جهان شمول و فراتر از تعالیم و اندیشه‌های اعتقادی است. ما در این نوشتار برآنیم تا با بررسی مسأله‌ی معنویت، چیستی و آثار آن پرداخته و ارتباط آن را با دین مورد مطالعه قرار داده و پس از آن نیز به تحقیق معنویت‌افزایی در دو حوزه فقه و ساینس‌ان پرداخته و عوامل افزایش آن و رویکردهای موجود در این باره را مورد ملاحظه قرار دهیم. بررسی معنویت از منظر دین اسلام کاری نو و جدید است، گرچه این موضوع در غرب مورد استقبال محققان و پژوهشگران قرار گرفته و آثار زیادی در این رابطه منتشر شده‌است.